No. 1. 1842

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zaturdag 1 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 28sten December.

De beide wetgevende kamers vangen heden haren arbeid aan. De pairs, na hunne bureaux te hebben gevormd en de vice-presidenten en secretarissen te hebben gekozen, zullen in de bureaux tot de benoeming der commissie van het adres overgaan.

De gedeputeerden moeten zich in de eerste plaats bezig houden met de verificatie van de volmagten, en vervolgens met de benoeming van den president, de vice-presidenten en de secretarissen der kamer, waarmede wel twee zittingen zullen verstrijken, en daarna de commissie voor het adres van antwoord benoemen.

Ten aanzien der verkiezing van den president der kamer schijnt nog door velen, zelfs door een gedeelte der linker zijde aan den heer *Lamartine* te worden gedacht. Zoo leest men heden in den *Temps:* »Het schijnt dat er heden (gisteren) avond eene vereeniging bij den heer *Barrot* heeft plaats gehad. Men heeft er besloten bij de eerste stemming den heer *Barrot* op den voorgrond te stellen, en bij de tweede stemming van hem af te zien, om den heer *Lamartine* tot het presidentschap te brengen. Wij kennen geen onkundiger handelwijs dan deze. Het is meer dan eene dwaasheid; 't is een groote misslag. Wanneer de linker zijde zegeviert, dan gaat zij den heer *Molé* herstellen, dien zij overwonnen had. Zij zal misschien den heer *Guizot* gedurende de geheele zitting bevestigen, wanneer zij reeds bij de eerste stemming overwonnen wordt." — Van elders wordt eenvoudig verzekerd, dat de linker zijde hare keus op den heer *Lamartine* gevestigd heeft.

— Volgens de gewone briefwisseling dezer hoofdstad is heden in den namiddag bekend geworden, dat de drie veroordeelden *Quenisset*, *Colombier* en *Just Brazier*, kwijtschelding van de doodstraf hebben bekomen, die vervangen was in deportatie.

— De heer *Rotschild* is bij koninklijke ordonnantie van den 24sten dezer, benoemd tot groot-officier der orde van het legioen van eer.

— Zestien is het getal der dagbladen, die het artikel geplaatst en onderteekend hebben tegen de veroordeeling van *Dupoty* door het hof der pairs, gerigt. Over hetzelve is gemeenschappelijk beraadslaagd door de legitimistische bladen *la Gazette de France*, *la Quotidienne*, *la France*, *la Mode*, *l'Echo Français*, en door de radicale drukpers: *le National*, *le Journal du Peuple*, *la Revue Indépendante*, *la Revue du Progrès*, *le Charivari;* bij deze bladen hebben zich gevoegd: *le Courrier Français*, *le Siècle*, *le Temps*, *le Commerce*, *la Patrie*, *le Corsaire*, organen van de verschillende schakeringen der linker zijde. Alleen de *Constitutionnel*, welk blad voor de tolk van de partij des heeren *Thiers* gehouden wordt, heeft, schoon het ook de veroordeeling van *Dupoty* afkeurt, niet tot dezen stap medegewerkt. De aanhef van meervermelde verklaring luidt aldus:

» Op geenerlei tijdstip had de drukpers meer eerbied voor de wettige orde getoond; op geenerlei tijdstip is zij met meer verbittering vervolgd. Hevige en zedelooze rondgaande brieven hebben daartoe aan de officieren van het parquet het sein gegeven; men heeft vergeten, dat de staatkunde nooit ingevingen aan de geregtigheid behoorde te doen. Tallooze regtsgedingen zijn de bladen van allerlei kleur aangedaan; acht dagbladen zijn te Parijs op één zelfden dag in beslag genomen, bij wijze van *maatregel van orde*, dat is te zeggen, zonder het minste vermoeden van misdrijf; staatkundige schrijvers en verantwoordelijke uitgevers van dagbladen zijn uit voorzorg in hechtenis genomen; verscheidenen hunner zijn met de keten om den hals langs de groote wegen tot voor de regters gesleept, die hen niet schuldig hebben verklaard. Al de standvastigheid der gezworenen is er noodig geweest om deze terugwerking in bedwang te houden, waarvan de stoutheid geen grens kende.

» De drukpers was reeds sterk èn in hare veiligheid èn in hare regten aangetast; men heeft getracht haar meer regtstreeks in de personen te treffen, ongetwijfeld, opdat het gezegde van den heer *Guizot*, bij de beraadslaging over de wetten van September 1835 vervuld zou worden:

»» Wij willen DE KWAADWILLIGE DRUKPERS niet *straffen*, niet *verbeteren*, maar *afschaffen* en *verdelgen*." "

» Een staatkundig schrijver en met hem een dagblad zijn in het regtsgeding betrokken geworden, hetwelk de daders en medepligtigen van den aanslag van den 13den September 1841 is aangedaan.

» Indien de heer *Dupoty* had zamengespannen, geen der dagbladen welker naam hieronder voorkomen, zou zijne stem voor hem verheffen. De zamenspannelingen tasten de wetten aan; zij moeten zich getroosten om de gestrengheid daarvan te verduren. De heer *Dupoty* is door den heer prokureur-generaal beschuldigd niet voor eene regtstreeksche en stellige medepligtigheid, maar uit hoofde eener zedelijke medepligtigheid, en veeleer voor eene staatkundige strekking dan voor eene misdaad of wanbedrijf. Hij is door het hof der pairs veroordeeld als schuldig aan *eene opruijing*, *die gevolg gehad heeft*, hoewel het hof niet heeft erkend, dat er eene persoonlijke betrekking tusschen den heer *Dupoty* en de daders van den aanslag bestond, en hoewel men geener'ei verband tusschen het artikel, dat den 12den September door het *Journal du Peuple* is openbaar gemaakt en de noodlottige gebeurtenis van den volgenden dag kan bespeuren."

Verder wordt, schoon men zegt eerbied te gevoelen voor de uitspraak der regters, het gevaarlijke van het door de pairs aangenomen beginsel voor de vrijheid der drukpers betoogd, dat zelfs met de bestaande wetten streed. Men noemt de veroordeeling voorts eene herstelling van de wet der verdachten voor dagblad-schrijvers. Het voornaame doel dezer verklaring schijnt te zijn, om de kamer der afgevaardigden uit te lokken tot eene verbetering naar den wensch van gezegde schrijvers en de wetgeving op de drukpers.

Het *Journal des Debats* noemt de meervermelde verklaring in het wezen der zaak zeer onschadelijk, en wat den vorm betreft, de beginselen die er in voorgestaan worden, zeer wettig. Het doet intusschen de strijdigheid van de beginselen der onderscheidene bladen, die het stuk onderteekend hebben uitkomen, en komt op de veroordeeling van *Dupoty* terug, die het op de vroeger reeds vermelde gronden verdedigt, terwijl het voorts met opzigt tot den door de dagbladen aan het bestuur verklaarden, oorlog zegt, dat dit niets nieuws is, daar gezegde bladen toch reeds al de daden van het bestuur laakten, in veroordeelden, en hetzelve er dus niets bij verliezen kan.

Intusschen hebben de redacteurs der zestien bladen heden eene nieuwe bijeenkomst gehad, en met algemeene stemmen besloten, gedurende de geheele zitting der Kamers, geen verslag te geven van de debatten van de Kamer der Pairs, en den naam van geen Pair in hunne dagbladen te plaatsen.

Het *Journal du Peuple*, dat slechts tweemalen 's weeks uitkwam, zal thans dagelijks verschijnen.

Niet minder indruk dan gemeld protest, maakt eene andere verklaring van het alhier gevestigde comité der maatschappij van letterkundigen. Dit stuk wordt geacht nog al van meer gewigt te zijn, naardien hetzelve door de eerste geletterden, met den bekenden *Arago*, als voorziter, aan het hoofd, onderteekend is. Onder dezelve merkt men op de namen van *Cauchois-Lemaire*, *Louis Viardot*, *David*, *Desnoijers*, *Didier*, *Lucas*, *George Sand*, enz.

Naar men zegt zijn ook de heeren *Chateaubriand*, *Lafitte* en andere met roem bekende letterkundigen tot deze verklaring toegetreden.

— Dezer dagen hebben afgevaardigden van den Bey van Tunis een aantal dieren uit dat gewest herwaarts overgebragt, welke door dien Vorst tot geschenk aan den Koning der Franschen bestemd waren, erkentelijkheid voor het schoon gespan, hem door dezen voor eenigen tijd toegezonden. Met uitzondering der gazellen, die voor Neuilly bestemd zijn, is de verzameling in den Jardin des Plantes door Z. M. met deze dieren verrijkt, onder welke zich een leeuw, eene leeuwin en een struisvogel bevinden.

— Berigten uit Barcelona van den 20sten melden, dat de nieuwe municipaliteit die met den 1sten Januarij aanstaande moet in functie treden, was gekozen geworden; de meerderheid van derzelver leden was het gouvernement van den regent toegedaan. Aan den anderen kant hadden de leden van de gewezen junta van waakzaamheid de vergunning bekomen, om weder in de stad terug te keeren.

— Heden waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 116,45; 3 pCt. 78,25; Nap. r. 106; Spanje Ardoins 24¼; Rom. L. 102⅝.

(*Van den 29sten.*) — Nog in de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren is de keuze gedaan van derzelver president gedurende de tegenwoordige zitting. Er waren 309 leden tegenwoordig. Reeds bij de eerste stemming verwierf de vorige president en kandidaat van het ministerie, de heer *Sauzet*, de volstrekte meerderheid, te weten 193 stemmen; de heer *Lamartine* 64, en de heer *Odillon Barrot* 45 stemmen. Bij gevolg werd de heer *Sauzet* tot president verklaard. De benoeming van vice-presidenten en secretarissen werd tot de volgende zitting verschoven.

Het *Journal des Débats* over den uitslag dezer eerste stemming van de kamer sprekende, zegt niet noodig te hebben al het belang daarvan te doen gevoelen. Immers de behoudende partij had met deze stemming getoond, dat zij bleef volharden bij de gevoelens van orde en eendragt die het land voor eene vreeslijke crisis hadden bewaard. Men acht, dat het dan ook uit deze stemuitbrenging der kamer gebleken is, dat het tegenwoordig ministerie gedurende de nu geopende zitting op eene genoegzame meerderheid in de kamer zal kunnen blijven rekenen.

De kamer der pairs heeft de commissie voor het adres van antwoord benoemd. Zij bestaat uit de heeren maarschalk *Valée*, baron *Mounier*, de graven *Roy*, *d'Argout* en *Molé*, den heer *Mérilhou* en den burggraaf *de Caux*.

— Heden leest men in de *Gazette des Tribunaux*:

» Gisteren hebben *Just* en *Colombier* verzocht om voor den kanselier van het hof der pairs te worden gehoord. De beide veroordeelden hebben, zegt men, al de hun ten laste gelegde daadzaken beleden, en hebben behalve die bekentenis belangrijke verklaringen gedaan."

Werkelijk verneemt men heden, dat de commissie van instructie van het hof der pairs, na de zitting van de kamer op gisteren, zich bij den kanselier vereenigd heeft, en aldaar besloten is eene nadere regterlijke instructie onmiddellijk te doen plaats hebben. Ten gevolge van de verklaringen der beide genoemde veroordeelden zijn in den afgeloopen nacht vijf of zes personen gearresteerd geworden.

— De *Gazette des Tribunaux* verzekert, dat er omtrent het verzoek om gratie voor *Quenisset*, *Just* en *Colombier*, nog niets beslist is.

— Tijdingen uit Konstantinopel tot den 7den December, brengen het berigt aan van de verheffing tot grootvizier van *Izzet-Mehemed*-pacha, ter vervanging van *Raouf*-pacha. *Izzet*-pacha is reeds eerste minister geweest na de inneming van Varna; hij was gouverneur van Scutari tijdens den moord der Janitzaren; in het vorig jaar voerde hij het bevel over de troepen in Syrie en werd toen teruggeboden op het bijzonder aanzoek van Engeland.

— Ter beurze van heden (29 December) was de fondsnotering: 5 pCt. 116,50; 3 pCt. 78,30; Nap. r. 106; Spanje Ardoin 24¾; Rom. L. 102¾.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten December.

Het dagblad van Keulen berigt, onder dagteekening van den 27sten dezer:

» Gisteren na de middag kwam de Nederlandsche stoomboot *Agrippina*, op sleeptouw hebbende het aan de Nederlandsche stoombootmaatschappij te Rotterdam toebehoorende ijzeren Rhijnschip *Rhijn I*, van Rotterdam hier aan. De stoomboot had 1250 centenaars en het Rhijnschip 4850 centenaars geladen, en de reis werd, het korte oponthoud aan de grens-kantoren niet medegerekend, in den korten tijd van acht en dertig uren van Rotterdam naar Keulen afgelegd. In het aanstaande voorjaar zal het transport van goederen op deze wijze worden voortgezet, en ook nu zullen, bij open water en genoegzame lading, nog stoombooten van Rotterdam naar boven gezonden worden."

— Volgens berigten uit München van den 24sten dezer, was toen aldaar officieel bekend gemaakt de verloving van Z. K. H. den Kroonprins van Beijeren met H. K. H. de Prinses *Maria*, dochter van Z. K. H. Prins *Wilhelm* van Pruisen.

— Men vindt in de Duitsche dagbladen het volgende berigt uit Weenen van 21 December:

» Zijne Majesteit de Keizer heeft het belangrijke besluit genomen, dat er op kosten van den Staat drie groote ijzeren spoorwegen zullen worden aangelegd, te weten:

1. Van Weenen over Praag naar Dresden;
2. Van Weenen naar de Beijersche grenzen;
3. Van Weenen naar Triëst.

» Ongetwijfeld zullen deze nieuwe wegen zich aan de reeds voltooide gedeelten van den noorder- en zuider-spoorweg aansluiten, en alzoo voor de binnenlandsche gemeenschap van nog grooter belang worden; terwijl men ook verwacht, dat er nu ernstig gedacht zal worden aan het daarstellen van eenen spoorweg naar Hongarije, van waar reeds menigvuldige dringende aanzoeken tot dat einde bij de regering ontvangen zijn.

» Ofschoon voor het oogenblik de vraag omtrent de aansluiting van Oostenrijk aan de Duitsche tolvereeniging ontkennend is beslist geworden, zoo hoopt men toch deze zoo wenschelijke uitkomst binnen niet al te lang tijdsverloop te zullen kunnen bereiken. Naar men wil, zal te dien einde eene algemeene herziening der beschermende regten plaats hebben, en zullen dezelve zoo veel mogelijk in overeenstemming worden gebragt met die welke in de Staten der tolvereeniging bestaan, ten einde zoo doende allengs de hinderpalen weg te nemen, welke Oostenrijk thans nog uit het commerciële oogpunt van het overige Duitschland afgescheiden houden.

» Z. K. H. de Hertog *van Bordeaux* heeft eergisteren eindelijk het bed verlaten, en ontvangt thans, in eenen ziekenstoel gezeten, menigvuldige bezoeken van den adel en de diplomatie. Het gebrokene been heeft volkomen de lengte van het andere, en de uitspraak der geneesheeren, dat de doorluchtige lijder geheel en al zou genezen worden, zonder dat eenig nadeelig gevolg van de breuk zou overblijven, wordt van dag tot dag meer bevestigd. Voor het overige bevindt de Hertog zich volkomen welvarend en is zeer vrolijk en opgeruimd."

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten December.

De senaat beraadslaagt thans over de onderscheidene begrootingswetten. In de zitting van eergisteren heeft dezelve met eenparigheid het budget der middelen aangenomen. In die zitting heeft onder anderen een der leden, de baron *Macar*, de ministers onderhouden over een handelstraktaat met Nederland. De minister van binnenlandsche zaken heeft daarop geantwoord, dat men, alvorens zich daarmede bezig te houden, wachten moest tot alle nog hangende vraagstukken met dat land waren opgelost.

Gisteren heeft de senaat het budget der openbare schuld en der dotatien, alsmede het budget van justitie aangenomen; dezelve heeft thans nog slechts de begrootingen van finantien en binnenlandsche zaken te behandelen.

— Heden verlaat de koninklijke familie het kasteel van Laeken om den winter op het paleis te Brussel door te brengen.

— Men spreekt van het ontslag of de op pensioenstelling van een aanzienlijk getal officieren van allerlei, zelfs van zeer hoogen rang, die min of meer betrokken zijn in het komplot van den 29sten October.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten December.

Naar men verneemt heeft H. M. de koningin wel gelieven aan te nemen de opdragt van het portret van Z. M. den Koning, gegraveerd naar de schilderij van den heer *J. A. Kruseman*, door den heer *B. Taurel*, directeur der graveerkunst aan de Koninklijke Akademie van beeldende kunsten, corresponderend lid van het Koninklijke Fransche instituut, enz. enz.; H. M. heeft hare bijzondere tevredenheid aan den heer *Taurel* te kennen gegeven, en hem een kostbaren speld met diamanten, als een bewijs van Hoogstderzelver goedkeuring wegens het aangebodene, vereerd.

— De heer *Stael van Holstein*, onlangs door den Koning Groothertog tot majoor bij de Luxemburgsche bondstroepen benoemd, is dezer dagen uit 's Gravenhage naar Luxemburg afgereisd, belast met eene bijzondere zending, betrekkelijk het inwinnen *in loco* van inlichtingen, omtrent het al of niet gepaste eener gemeenschappelijke administratie met het pruissische bondsvesting-garnizoen, voor de approviandering van het contingent, waartoe gemelde Majoor is behoorende.

— In de *Leeuwarder Courant* leest men: Het heeft Z. M. Koning *Willem Frederik* behaagd, bij besluit van den 21sten November ll., nog *vier* aandeelen in de Friesche Meer- en Kanaal-stoomboot-maatschappij, gevestigd te Joure, te nemen. Vroeger had Zijne Majesteit reeds voor *acht* aandeelen in die maatschappij ingeschreven."

— De commissie, belast met het bestuur over het amortisatiefonds der stedelijke schuld te Amsterdam, heeft onder dagteekening van 29 dezer, bekend gemaakt, dat de inschrijvingen in de alstoen geopende negotiatie van *f* 1,000,000, dat beloop reeds overtroffen hebbende, geene verdere inschrijvingen zullen aangenomen worden.

— Door den heer Staatsraad, Gouverneur der provincie Noord-Holland, is woensdag middag, ten één ure, op het paleis van Justitie te Amsterdam, hetwelk door eene eerewacht bezet was, doch voorts met gesloten deuren, beëedigd en geïnstalleerd geworden het nieuw ingestelde provinciale geregtshof van Noord-Holland. De plegtigheid is besloten geworden door eene doeltreffende aanspraak van den heer

Gouverneur, welke door den heer Voorzitter van het hof kortelijk beantwoord is. De eerste openbare zitting van gemeld hof zal, zoo men verneemt, gehouden worden op dingsdag den 4 Januarij aanstaande.

— In de *Rotterdamsche Courant* leest men:

» Gisteren avond viel aan de Rotterdamsche Afdeeling der Hollandsche Maatschappij van fraaije Kunsten en Wetenschappen het vroeger hier nog niet gesmaakt genoegen te beurt, proeven van declamatie, met begeleiding van afwisselende en goed bestuurde muzijk, te hooren voordragen. Zij dankte het den groningschen hoogleeraar *Lulofs*, die, nadat de heer *J. van Lennep* een uitmuntend leerdicht, *de Bouwkunst* getiteld, had medegedeeld, het spreekgestoelte beklom, en voor de vergadering, op genoemde wijze, zijne hoogst gelukkige vertalingen van *Schiller's* balladen, *de Kraanvogels van Ibycus* en *het Gevecht met den Draak*, en daarna het slotgedeelte van Z. H. Gel. oorspronkelijk dichtstuk *de Oostindievaart*, reciteerde. Die avond zal, zoowel om de voortreffelijkheid van het gehoorde, als om het zeldzame en uitstekende der voordragt, bij de buitengewoon talrijk opgekomen leden en hunne dames gewis nog lang in genoegelijk aandenken blijven."

— Uit Utrecht schrijft men het volgende:

» Den 26. dezer overleed binnen onze muren, een oud kweekeling onzer Hoogeschool de Hooggeleerde Heer Pieter Otto Conrad Vorsselman de Heer, *Doctor in de Wis- en Natuurkunde en in de Letteren, Hoogleeraar aan het Athenæum te Deventer, Ridder van de Militaire Willemsorde 4de klasse, Corresponderend Lid van het Koninkl. Nederl. Instituut en lid van vele Binnen- en Buitenlandsche genootschappen*, in den jeugdigen leeftijd van 32 jaren. Hij was een man van meer dan gewone begaafdheden. Hij toch vereenigde in zich eene veelomvattende kennis van het thans zoo uitgebreidde veld der Wis- en Natuurkundige wetenschappen, gepaard met eene mannelijke welsprekenheid en sierlijke voordragt, welke hem in staat stelde zijne veelzijdige kennis anderen en vooral zijne leerlingen regt duidelijk en behagelijk mede te deelen, waarbij nog eene groote vaardigheid kwam in het doen van proeven, om hem tot een uitstekend beoefenaar der Natuurkunde te maken.

Het Athenæum van Deventer verliest in hem een van zijne grootste sieraden, de studenten aldaar een hunner meest geliefde leermeesters. Niet tevreden met eene naauwgezette vervulling van de al te menigvuldige bezigheden, die hem ambtshalve waren opgedragen, bragt hij ook nog het zijne bij, tot de bevordering der wetenschap zelve; getuigen hiervan zijne verscheidene verspreidde Wis- en Natuurkundige geschriften. Overspanning, door deze bovenmatige werkzaamheid voortgebragt, ontwikkelde eene ziekte bij hem, tot welker genezing hij herwaarts was gekomen, doch waaraan helaas! een onverwachte, maar zachte dood, veroorzaakt door eene inwendige bloedstorting plotseling een einde maakte. Diep betreurd door zijne bloedverwanten, van welke hij de hoop en het sieraad was, door zijne vorige leermeesters, door zijne ambtgenooten, zijne leerlingen en zijne talrijke vrienden, verliest het vaderland in hem een man, die hetzelve ook buitenlandsch tot niet minder wetenschappelijken luister, dan zijn te vroeg ontslapen leermeester *Moll* zou verstrekt hebben.

» Naar men verneemt, hebben eenige leden der voormalige vrijwillige Jagerskompagnie van 1830, waarvan *Vorsselman de Heer* Sergeant-Majoor was, en eenige vrienden zich vereenigd om hem de laatste eer te bewijzen."

— Volgens ontvangen berigt uit Arnhem, had zich in de naburige gemeenten Bennekom en Ede, ten gevolge van eene onrustige stemming onder de vreemde arbeiders aan den spoorweg in de nabijheid van die dorpen, de vrees verspreid, dat er in den morgen van den 27sten, bij het hervatten der werkzaamheden, oproerige bewegingen onder dat werkvolk zouden ontstaan. Ter voorkoming daarvan was den 26sten dezer uit Arnhem een detachement mineurs en sappeurs, sterk drie officieren en vijftig manschappen, naar Bennekom gezonden. De rust is echter niet gestoord geworden en er zijn zelfs geenerlei pogingen door kwaadwilligen gedaan tot het plegen van buitensporigheden. Slechts een gedeelte van genoemd detachement is dan ook voorloopig te Bennekom verbleven, terwijl er verdere maatregelen genomen zijn om de goede orde onder de arbeiders voortdurend te handhaven.

— Uit Zwolle schrijft men, dat de gouverneur der provincie Overijssel dadelijk na het verschrikkelijk ongeluk in genoemde stad voorgevallen, aan den hoofd-ingenieur van den waterstaat last gegeven heeft om den staat der brug bij de Kamperpoort te onderzoeken, en is tevens een regterlijk onderzoek naar de zaak aangevangen.

— Bij de belangstelling die de verbetering van het lot der krankzinnigen in den tegenwoordigen tijd in het algemeen verwekt, verdient aandacht het dezer dagen uitgekomen gedeelte der geschiedenis en beginselen van de Nederlandsche Wetgeving door *Joan van den Honert T.Hz.*, voormaals procureur bij den Hoogen Raad en het provinciaal geregtshof in Holland, thans commies bij het departement van Justitie, hetwelk betrekking heeft tot de gestichten voor krankzinnigen en de wijze hunner opneming in en ontslag uit dezelven, als bevattende al de officiële stukken betrekkelijk de middelen door de Regering in het werk gesteld om de bedoelde verbetering in Nederland te bevorderen, en de dienaangaande op den 29sten Mei jl. uitgevaardigde wet, gelijk mede de over dezelve gehoudene beraadslagingen en de maatregelen door de Regering tot hare ten uitvoer legging genomen; welk een en ander zeer dienstbaar kan geacht worden tot bevordering van het regt verstand der in die wet vervatte bepalingen, bij de kennis waarvan zoo velen belang hebben.

— In een berigt uit Leiden leest men het volgende: « Aan den verdienstelijken candidaat in de letteren *Matthijs de Vries*, van Haarlem, die nog zoo kort geleden eene gouden medaille te Groningen behaalde, is bij de litterarische faculteit onzer Hoogeschool ook thans de gouden eereprijs toegekend wegens zijn antwoord op de Prijsvraag:
» *Hoofti Comoedia* Warenar met de Pot *dicta, ita explicetur, ut*
» *obscuriora illustrentur, et instituta cum Plauti Aulularia et Molierii fabula, quae Avari nomen habet, comparatione, de poeticis dotibus judicium feratur*»; dat is: » Men verlangt, dat het klucht
» spel *Warenar met de Pot*, van Hooft, op zulk eene wijs worde
» uitgelegd, dat het duistere worde opgehelderd, en, eene verge-
» lijking, opzettelijk ingesteld, met de *Aulularia* van *Plautus* en den
» *Avare van Molière*, de poëtische verdiensten worden beoordeeld.»

Te Londen heeft men de boodschap ontvangen, waarmede de tijdelijke president der Vereenigde Staten, den 7 dezer, te Washington het Congres geopend heeft. Hij laat zich op verzoenenden toon nopens Engeland uit; kant zich tegen de aanmatiging van de afzonderlijke Staten der Republiek, om met buitenlandsche magten te onderhandelen, en dringt op voorziening hieromtrent aan. Het grensgeschil met Engeland wordt slechts ter loops aangeroerd. Overigens luidt deze boodschap niet in het voordeel van het regt van onderzoek der schepen van de Noord-Amerikanen, ter zake van den slavenhandel.

— Den 28sten waren te Londen genoteerd 3 pCt. gec. $88\frac{7}{8}$; Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{1}{8}$; de 5 pC. 100; Braz. 65; Spanje $24\frac{1}{8}$; Portugal 5 pCt $33\frac{3}{4}$; de 3 pCt. 20; Columbia 31 Mexico $26\frac{3}{4}$.

ALLERLEI.

Dezer dagen zijn te Portsmouth eenige officieren teruggekeerd, die tot de stoombooten behoorden, welke de Engelsche regering voor eenigen tijd heeft afgezonden om den Niger op te varen en zoo mogelijk nadere berigten omtrent den loop dier geheimzinnige rivier in te winnen. Zij hebben deze vaartuigen den 1sten October verlaten, maar de door hen medegebragte tijdingen zijn van een treurigen aard. Twee der stoombooten, de *Wilberforce* en de *Albert*, waren bij hun vertrek den Niger 270 Engelsche mijlen opgevaren en wel tot het punt waar deze rivier met de Tschadda zamenvloeit. Zij waren onder weg overal door de langs de rivier wonende Negervolken goed ontvangen. Dezen hadden enkel hunne verbazing over de verschijning van vaartuigen, welker wijze van beweging zij niet konden begrijpen, aan den dag gelegd. De Koning van het rijk van Eboë was zelfs aan boord van eene der stoombooten gekomen. In de stad Eboë waren de Engelschen aan land gegaan. Zij meenden dat die stad 8 of 9000 zielen telde. Er hadden aldaar, ten gevolge van de begeerlijkheid der Negers naar Portwijn en rum, kluchtige tooneelen plaats gehad. De Koning van het rijk Attah had zich door de geschenken, die de Engelschen hem lieten aanbieden, niet laten overhalen, om aan boord te komen. Hij had zich met zekere waardigheid gedragen, en gezegd, dat aan de vreemdelingen de heerschappij op het water, hem die op het land toekwam. Intusschen waren ook in zijn Rijk geene vijandelijkheden tegen de voorbijvarende stoombooten gepleegd. Alles zou dus goed gegaan zijn, indien het verderfelijk luchtgestel in dit gedeelte van Afrika niet zulk een noodlottigen invloed op de Engelschen had uitgeoefend. Van de 50 Europeanen, die zich op de *Wilberforce* bevonden, waren noch slechts 4 of 5, bij het afzenden der berigten, in staat om dienst te doen. Al de overige waren ziek, en een betrekkelijk groot aantal was gestorven. Op de *Albert* was het even treurig gesteld. Ten gevolge daarvan vreesde men, dat ook deze voor de aardrijkskunde belangrijke onderneming zou moeten worden opgegeven, en dat de twee stoombooten de rivier weder zouden moeten afzakken. Indien eenige verbetering in den gezondheidstoestand der manschap plaats greep, zou de eene stoomboot den loop van den Niger, de andere dien van den Tschadda volgen.

FELIX MERITIS.

31ste. PRIJS-UITSCHRIJVING

BIJ DE AFDEELING

TEEKENKUNDE.

De Maatschappij looft de volgende Eereprijzen uit:

Eenen gouden Eerepenning, voor de in ieder der navolgende vier vakken zulks waardig gekeurde Schilderijen in olieverw, voorstellende:

1ste *vak. Eene Historieële Voorstelling.*
2de *vak. Eene voorstelling uit het Dagelijksch Leven.*
3de *vak. Een Landschap.*
4de *vak. Een Bloem- en Fruitstuk.*

Eenen dubbelen zilveren Eerepenning (op den stempel van den

gouden) voor de zulks waardig gekeurde Teekening, in sapverwen, voorstellende:

Een Stadsgezigt.

De Schilderijen, onder N°. 1, 2 en 3 vermeld, zullen moeten zijn: 66 duim, bij 80 duim, } Nederlandsche
De Schilderij, onder N°. 4, } Maat
78 duim, bij 64 duim, } (alle nagenoeg).
De Teekening, 31 » bij 25 »

Tot het dingen naar deze uitgeloofde Eereprijzen worden uitgenoodigd, zoowel de Leden der Maatschappij, als ook alle Kunstbeoefenaars, in en buiten dit Rijk woonachtig; zullende de mededingers, naar het Historiëel, op moeten geven, tot welk gedeelte der Geschiedenis het onderwerp behoort.

Geene Kunststukken zullen kunnen mededingen, die op Tentoonstellingen zijn toegelaten.

De Commissie tot de Prijsuitschrijving behoudt zich voor, om al de in te komen stukken, dadelijk na de prijsuitwijzing, tot den dag der uitreiking van de Eereprijzen, in het Gebouw der Maatschappij ten toon te hangen, ten ware zulks door de Vervaardigers niet verlangd mogt worden; in welk geval zij hiervan aan Bestuurders, bij de inzending hunner stukken, gelieven kennis te geven.

Voorts verlangt zij, dat het volgende in acht genomen worde:

1°. Bij de stukken zullen moeten worden overgelegd twee verzegelde briefjes ieder gemerkt met een bijzondere zinspreuk. In een derzelve zal de naam des Makers, en in het andere een kennelijk teeken moeten staan.

2°. De *bekroonde* stukken blijven de eigendom van derzelver Makers, en worden hun, na de uitreiking der Eereprijzen, teruggegeven; de *niet bekroonde* stukken zullen dan ook, op vertoon van het kennelijk teeken, wedergegeven worden.

3°. De stukken zullen behoorlijk belijst, vóór of op den laatsten October, 1842, moeten ingeleverd zijn, *vrachtvrij*, aan het Gebouw der Maatschappij *Felix Meritis*. Stukken na dien tijd inkomende, kunnen niet mededingen.

AMSTERDAM, 22 November, 1841.

Namens de Afdeeling, *J. W. Kerkhoven.* *C. F. Roos.*

Namens het Algemeen Bestuur, *A. J. Lublink*, voorzitter. *J. van Oosterwijk Bruijn*, Secretaris.

De COMMISSIE der UITDEELING van SOEP, BROOD en TURF geeft hare Stadgenooten kennis, dat de *Eerste bedeeling* geschieden zal, op Woensdag den 5 Januarij 1842, en vervolgens tweemaal per week en dat bij den Boekhandelaar F. P. STERK steeds aandeelen ad *f* 4,— verkrijgbaar zijn.

BREDA, 29 December 1841.

Namens de Commissie, LOKE.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *December*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 51 5/16, drie achtste; dito 5 pCt. 99¾; Kanshill. 25 zeven zest.; Syndik. 4½ pCt. 91½, 5/8; dito 3½ pCt. 76¼; Handelm. 155⅛, 7/8; O. I. 5 pCt. 97½; Ardoins 21⅞, 15/16; dito Coupon 20⅝; oude Russen 104⅝; dito 4 pCt. 87½, 5/8; Amerik. Bankact. 6¼.

Ten vervolge op de voorloopige aankondiging in de *Bredasche Courant* van den 23 dezer, hebben Commissarissen van het HARMONIE-GEZELSCHAP, de eer te berigten, dat het daarbij bedoelde CONCERT bepaaldelijk is vastgesteld op *Dingsdag den 4 Januarij* 1842 in de zaal van den Schouwburg, des avonds ten 6 uren.

PROGRAMMA.

1e AFDEELING.	2e AFDEELING.
1. Ouverture Cheval de Bronze.	1. Ouverture Fra-Diavolo.
2. Scène chantante voor de Clarinet van SPAETH.	2. Variatiën voor de Viool van DE BERIOT
3. Mélange voor Harp en Piano uit de Opera le Pré aux Clercs.	3. Cantate der Ostermorgen van S. NEUKOMM.
4. Duo uit de Opera Lucie de Lammermoor.	4. Galop VAN STRAUSS.
5. Walzer van Kalliwoda.	

Entrée-Kaartjes voor opgemeld Concert zijn verkrijgbaar aan het Lokaal van den Schouwburg en bij de Uitgevers dezer, tegen betaling:

Voor een Heer van *f* 1,—
en » eene Dame van 50 Cents.

BREDA, 29 December 1841.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Onder Directie van L. F. J. ROSENVELDT,
Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg.
TOT OPENING VAN HET TOONEEL.
Den 1 JANUARIJ 1842:

DE EKSTER EN DE DIENSTMAAGD,

OF

DE ONSCHULDIGE DIEFSTAL,

Geschiedkundig Melodrama in vier bedrijven, versierd met deszelfs Costumes, Machinerie en Theatraal Toestel.

Na hetzelve zal door den Heer SMITS een Vers ter gelegenheid van het Nieuwjaar worden voorgedragen.

Het Spectakel zal besloten worden door:

DE BELAGCHELIJKE ZELFMOORD,

Blijspel naar het Fransch in een Bedrijf.
Aanvang ten half zeven uur.

DOMEIN-GOEDEREN

VAN

Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN

MASTEN BOOMEN, SPARREN, DUNSEL EN SCHAARHOUT,

op de Hoeve te HOILTEN onder GILZE.

De RENTMEESTER der Domein-Goederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der *Nederlanden*, te *Breda*, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, residerende te *Breda*, op Woensdag den 12. Januarij 1842, des voormiddags ten 9 ure, ten Huize en herberge van de Wed. A. PIJPERS, op den *Haansberg*, aan den Steenweg onder *Gilze*, Publiek Verkoopen:

7 Kavelen MASTENBOOMEN, in het Boschje aan het einde der Groote Weide.
7 dito in het *Hoiltensche Mastbosch*.
22 dito gekapt liggend MASTHOUT aldaar.
15 dito MASTDUNSEL, in het Perk *het Blok*.
4 dito SCHAARHOUT, in de *Aulens* aldaar.

De aanwijzingen zullen op de plaatsen voornoemd door de aldaar werkzame Arbeiders worden gedaan, en is de Conditie van Verkoop ter lezing bij den Rentmeester te *Breda*.

De Rentmeester voornoemd,
M. SMITS.

⁎ Bij L. E. BOSCH EN ZOON, te *Utrecht*, ziet het licht en is alom verkrijgbaar gesteld.

1°. UTRECHTSCHE VOLKS-ALMANAK voor 1842. Bevattende, behalve den Kalender, Diligence-diensten, vertrek van Schepen en Schuiten, Statistisch overzigt der Steden en Dorpen, Inrigtingen, Collegiën, enz., bijdragen van Prof. *H. W. Tydeman*, Mej. *P. Moens*, Ds. *T. van Spall*, Ds. *G. D. I. Schotel*, Ds. *van Groningen*, de Heeren Mr. *G. Dorn Seiffen*, Mr. *L. P. C. van den Bergh*, Mr. *A. M. C. van Asch van Wijck*, Mr. *B. G. A. Pabst*, *A. Visscher*, *A. R. Stoos*, *H. W. Laurentius*; *J. van Dam*, *J. B. Christemeijer* en *L. E. Bosch*, versierd met 4 plaatjes, en gouden titel, à *f* 1, in karton à *f* 1,20, en verguld op snede in koker à *f* 1,80.

2°. MINIATUUR-ALMANAK voor het jaar 1842. Opgedragen aan H. K. H. mev. de prinses *Sophia der Nederlanden*. Dit boekje wordt, verguld op snede, in koker met 4 fraaije gravures, gouden titel, enz. enz. à *f* 1,25 afgeleverd.

3°. CONGREVE PLAK-ALMANAK voor het jaar 1842, à *f* 0,25.

4°. PROSPECTUS alom gratis te bekomen van MICHEL ADRIAANSZ. DE RUYTER. Versierd met een groot getal houtsnee Vignetten geteekend door den Heer M. MOUROT, en gegraveezd door den Heer H. BROWN. — In twintig afleveringen kompleet, prijs kompleet *f* 8.

De Uitgevers hopen dit kostbare en keurige Werk met een groot getal Inteekenaren vereerd te zien.

Men verwarre het echter niet met een Werk van denzelfden aard, 't welk in 's Hage is geannonceerd, te zullen verschijnen.

5°. MIDDELEEUWSCHE VERTELLINGEN EN NOORDSCHE GEDICHTEN, door *M. H. DE GRAAFF*. Met Plaat. Cart. band. *f* 2,80.

6°. DURIDIS SAMII QUAE SUPERSUNT. Edidit *J. G. HULLEMAN*, Phil. Theor. Mag. Litt. Hum. Doct. gr. 8°, à *f* 2,80.

7°. MENGEL-OOGST, behelzende VERSPREIDE EN ANDERE VERHALEN, VERTELLINGEN EN KLEINERE OPSTELLEN VAN GEMENGDEN INHOUD, door *J. B. CHRISTEMEIJER*. Eerste deel. Met eene plaat. Cart. band. Bij Inteekening *f* 1,50. Buiten Inteekening *f* 1,80.

8°. IMPRESSIONS DE L'AME, MÉLANGE DE TRADUCTIONS DU HOLLANDAIS, DE L'ALLEMAND, DE L'ANGLAIS, ET DE POÉSIES DU TRADUCTEUR; par *AUG. CLAVAREAU*. Au profit des Veuves et Orphelins des victimes du naufrage du Bâtot Vrouw Pieternella Pronk à *f* 1,50.

9°. HANDLEIDING TOT UITOEFENING VAN HET NOTARIS-AMBT in het *Koningrijk der Nederlanden*, door *J. C. DWARS*, Notaris te Utrecht. *Tweede en vermeerderde druk.* *f* 5,30.

10°. DE FAMILIE VAN EIKENSTEIN OF BESCHOUWING VAN DE WARE GODSDIENST DES HARTEN, door *T. VAN SPALL*. *f* 2,10.

11°. Het Jeugdige Leven van SIR WALTER SCOTT (1771-1792) door hemzelven beschreven en verrijkt met ophelderingen van des Schrijvers Schoonzoon, *J. G. LOCKHART*, *uit het Engelsch vertaald*, met het Portret. *f* 2,90.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.